

طرح بیمه بیکاری و حمایت از بیکاران متقاضی کار (اعاده شده از شورای نگهبان)

توضیح: به منظور سهولت در تشخیص تفاوت‌ها و اصلاحات صورت گرفته، اولین مصوبه واصل شده در سال ۱۳۹۰ با آخرین اصلاحیه مجلس شورای اسلامی در سال ۱۳۹۳ تطبیق داده شده است و تغییرات اصلاحیه‌های دیگر نسبت به تأمین نظر شورای نگهبان در **جدول پیوست**، همراه با آخرین نظر شورا تقدیم می‌گردد.

اصلاحیه مجلس (۱۳۹۳/۰۲/۳۰)	متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۰/۱۰)
<p>فصل دوم با عنوان «مشمولین بیمه بیکاری» در بر گیرنده مواد (۶) تا (۲۵) حذف می‌شود.</p>	<p>فصل دوم - مشمولین بیمه بیکاری</p> <p>ماده ۶- کلیه شاغلان در مشاغل با قراردادهای کار موقت و غیرموقت یا ثابت، رسمی، پیمانی و کارمعیین حسب مورد موضوعات تبصره ماده (۳۰) قانون کار مصوب ۱۳۶۹/۸/۲۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام، ماده (۵۰) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ و بند (د) ماده (۵۰) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵ که ظرف یکسال قبل از وقوع بیکاری حداقل شش ماه سابقه پرداخت حق بیمه بیکاری داشته باشند و در این قانون «بیمه شده» نامیده می‌شوند با رعایت جدول ماده (۱۷) این قانون، از مقرری بیمه بیکاری برخوردار می‌گردند.</p> <p>ماده ۷- بیمه‌شدگانی که به علت تغییرات ساختار اقتصادی واحد مربوط، به تشخیص دستگاههای ذی‌ربط و تأیید شورای عالی کار، بیکار موقت شناخته شوند نیز مشمول مقررات این قانون می‌باشند.</p> <p>به‌منظور تشویق کارفرمایانی که طرح اصلاح ساختار واحدهای کاری آنان به تأیید کمیته تخصصی مربوط دارای توجیه اقتصادی است و از محل منابع صندوق، ردیف اعتباری پیش‌بینی شده در بودجه سالانه کشور، صندوق توسعه ملی و منابع بانکی، تسهیلاتی در اختیار آنان قرار می‌گیرد.</p> <p>ضوابط و نحوه اعطاء تسهیلات موضوع این ماده و همچنین ترکیب کمیته تخصصی و وظایف اعضاء آن نیز به موجب آیین‌نامه این فصل تعیین می‌شود.</p> <p>در صورت عدم اجرای طرح تغییر ساختار توسط کارفرما و یا عدم اعاده به کار شاغلان، کلیه هزینه‌های اجرائی و مبلغ مقرری که پرداخت گردیده از کارفرمای واحد ذی‌ربط مطالبه و در صورت عدم پرداخت، برابر ضوابط ماده (۵۰) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴/۴/۳ وصول می‌شود.</p> <p>ماده ۸- کارفرمایان بیمه‌پرداز و بیمه‌شدگان فاقد کارفرما، در صورتی می‌توانند تحت پوشش بیمه‌بیکاری قرار گیرند که علاوه بر پرداخت حق بیمه سهم کارفرما موضوع ماده (۱۱) این قانون علت بیکاری آنان به تشخیص صندوق، غیرارادی و از مواردی مانند شرایط بازار و از دست رفتن سرمایه ناشی شده باشد.</p> <p>ماده ۹- بیمه‌شدگانی که به علت قوه قهریه و بروز حوادث غیرمترقبه از قبیل سیل، زلزله، جنگ و آتش‌سوزی بیکار می‌شوند با معرفی واحد تعاون، کار و رفاه اجتماعی محل، از مقرری بیمه‌بیکاری استفاده می‌کنند.</p> <p>ماده ۱۰- تشخیص استحقاق مقرری بیمه‌بیکاری، براساس مقررات این قانون، بر عهده صندوق است.</p> <p>ماده ۱۱- حق بیمه بیکاری به میزان چهاردرصد (۴٪) مزد یا حقوق «بیمه شده» است که سه‌درصد (۳٪) آن توسط کارفرما و یک‌درصد (۱٪) توسط دولت تأمین و پرداخت می‌شود.</p> <p>دستگاههای اجرائی دولتی، در سال اول اجراء، سهم کارفرما را از محل صرفه‌جویی در هزینه‌های جاری خود، تأمین و پرداخت می‌نمایند.</p> <p>دولت مکلف است در سالهای بعد منابع مورد نیاز را جداگانه و در ذیل ردیف هر دستگاه در بودجه سنواتی پیش‌بینی نماید و در اختیار صندوق قرار دهد.</p> <p>ماده ۱۲- چگونگی پرداخت و وصول حق بیمه‌بیکاری، تکالیف بیمه‌شده و کارفرما و همچنین نحوه رسیدگی به اعتراض، تخلفات و سایر مواردی که در این قانون تصریح نشده است، براساس قوانین و مقررات مربوط حسب مورد در تأمین اجتماعی و بازنشستگی کشوری و لشکری است.</p> <p>ماده ۱۳- بیمه‌شدگان بیکار در صورت احراز شرایط زیر استحقاق دریافت مقرری بیمه‌بیکاری را دارند:</p> <p>الف - بیمه‌شده به جز مشمولان موضوع ماده (۹) این قانون قبل از بیکار شدن حداقل شش‌ماه سابقه پرداخت حق بیمه داشته باشد.</p> <p>ب - بیمه‌شده بیکار مکلف است ظرف‌سی‌روز از تاریخ بیکاری با اعلام وضعیت بیکاری به واحدهای تعاون، کار و رفاه اجتماعی، آمادگی خود را برای اشتغال در مهارت خود و یا مشابه آن اطلاع دهد. واحد مربوطه موظف است حداکثر تا پانزده‌روز نظر خود درخصوص امکان اشتغال و یا عدم اشتغال «بیمه‌شده» را به بیکار اعلام نماید. عدم اعلام نظر، به منزله تأیید بیکاری «بیمه شده» می‌باشد.</p> <p>مراجعه بعد از سی‌روز با عذر موجه و ارائه مستندات و تأیید اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان، بلامانع است.</p>

پـ بیمه‌شده بیکار مکلف است در دوره‌های کارآموزی که توسط واحد تعاون، کار و رفاه اجتماعی یا سایر واحدهای ذی‌ربط مورد تأیید وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تعیین می‌شود، شرکت کند و هر دو ماه یکبار گواهی مربوطه را به واحد مذکور تسلیم نماید.

ماده ۱۴ـ در صورت اشتغال بیمه‌شده در مشاغل با حقوق و مزایای کمتر از مقرری بیمه‌بیکاری، مابه‌التفاوت آن توسط صندوق پرداخت می‌شود. مدت اشتغال مقرری‌بگیر مشمول این ماده، جزء سابقه خدمت یا اشتغال وی محسوب می‌شود و مشمول مقررات قانون کار است. این مدت از استحقاق زمان بیمه بیکاری او کم می‌شود.

ماده ۱۵ـ هر بیمه‌شده تا یکسال از آغاز دریافت مقرری بیمه‌بیکاری مشمول سابقه پرداخت حق‌بیمه از نظر بازنشستگی می‌باشد، اما به لحاظ از کارافتادگی و فوت در تمام مدت مقرری بیمه‌بیکاری، تحت پوشش است. در صورت اشتغال «بیمه‌شده» قبل از پایان مدت شمول مقرری بیمه‌بیکاری موضوع ماده (۱۷) این قانون، مدت باقیمانده برای آینده ذخیره می‌شود. مقرری‌بگیرانی که در مشاغل سخت و زیان‌آور مشغول کار بوده و پس از دریافت مقرری مجدداً در همان مشاغل مشغول کار می‌گردند مدت دریافت مقرری، شرط توالی اشتغال آنان در مشاغل سخت و زیان‌آور را مخدوش نمی‌کند.

ماده ۱۶ـ بیمه‌شده در صورت عدم اشتغال بعد از انقضای مدت پرداخت مقرری بیمه‌بیکاری، در صورت داشتن شرایط، براساس مقررات فصل سوم این قانون، تحت پوشش حمایت‌های فصل مذکور قرار می‌گیرد.

ماده ۱۷ـ مجموع مدت برخورداری از مقرری بیمه‌بیکاری براساس سابقه پرداخت حق بیمه‌بیکاری برای مجردها حداقل شش ماه و حداکثر سی و هشت ماه و برای متأهلان حداقل دوازده ماه و حداکثر پنجاه ماه مطابق جدول زیر است:

سابقه پرداخت حق بیمه بیکاری	حداکثر مدت برخورداری از مقرری با احتساب دریافتی‌های قبلی (ماه)	
	مجرد	متاهل یا متکفل
از ۶ ماه تا پایان ۲۴ ماه	۶ ماه	۱۲ ماه
از ۲۵ ماه تا پایان ۶۰ ماه	۱۰ ماه	۱۶ ماه
از ۶۱ ماه تا پایان ۹۰ ماه	۱۴ ماه	۲۰ ماه
از ۹۱ ماه تا پایان ۱۲۰ ماه	۱۸ ماه	۲۴ ماه
از ۱۲۱ ماه تا پایان ۱۵۰ ماه	۲۲ ماه	۲۸ ماه
از ۱۵۱ ماه تا پایان ۱۸۰ ماه	۲۶ ماه	۳۲ ماه
از ۱۸۱ ماه تا پایان ۲۱۰ ماه	۳۰ ماه	۳۸ ماه
از ۲۱۱ ماه تا پایان ۲۵۲ ماه	۳۴ ماه	۴۴ ماه
از ۲۵۳ ماه به بالا	۳۸ ماه	۵۰ ماه

تبصره ۱ـ بیمه‌شدگان بیکار با حداقل پنجاه و شش سال سن و حداقل بیست و یک سال سابقه پرداخت حق بیمه‌بیکاری، در صورت عدم اشتغال می‌توانند تا رسیدن به سن بازنشستگی (شصت سال)، از مقرری بیمه‌بیکاری برخوردار و بازنشسته شوند.

تبصره ۲ـ بیمه‌شدگان بیکار و دارای معلولیت بالای پنجاه درصد (۵۰٪) و بیماران دارای حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) از کارافتادگی با تأیید کمیسیون پزشکی صندوق، با حداقل چهل و شش سال سن و حداقل شانزده سال سابقه پرداخت حق بیمه‌بیکاری، در صورت عدم اشتغال تا چهار سال می‌توانند از مقرری بیمه‌بیکاری برخوردار و با بیست سال سابقه بازنشسته شوند.

ماده ۱۸ـ میزان مقرری روزانه بیمه‌شده بیکار معادل پنجاه و پنج درصد (۵۵٪) متوسط مزد، حقوق، کارمزد و یا حقوق اظهار شده مبنای پرداخت حق بیمه است. به مقرری افراد متاهل یا متکفل مشروط بر این‌که در هر حال مجموع دریافتی وی از حداقل دستمزد کمتر و از هشتاد درصد (۸۰٪) متوسط مزد یا حقوق او بیشتر نباشد، معادل ده درصد (۱۰٪) حداقل دستمزد افزوده می‌شود.

تبصره ۱ـ متوسط مزد یا حقوق روزانه «بیمه‌شده» بیکار به منظور محاسبه مقرری بیمه‌بیکاری عبارت از جمع کل دریافتی «بیمه‌شده» و یا حقوق اظهار شده ظرف نود روز آخر، قبل از بیکاری تقسیم بر روزهای کار است. در صورتی که بیمه‌شده ظرف نود روز قبل از بیکاری مدتی از غرامت دستمزد استفاده نموده باشد، متوسط مزدی که مبنای محاسبه غرامت دستمزد قرار گرفته به منزله دستمزد تلقی و

اصلاحیه مجلس (۱۳۹۳/۰۲/۳۰)	متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۰/۱۰)
	<p>در محاسبه منظور می‌شود. خویش فرمایان یا کارفرمایان مشمول این قانون به تناسب پرداخت حق بیمه که مبنای آن نباید از دوبرابر حداقل دستمزد زمان پرداخت بیشتر باشد، می‌توانند از مزایای این قانون بهره‌مند شوند.</p> <p>تبصره ۲_ چنانچه حقوق سه ماه آخر بیمه‌شده نسبت به یک‌سال حقوق قبل از بیکاری افزایش غیرمعمول داشته‌باشد مبنای محاسبه، متوسط دستمزد حقوق و مزایای یک‌سال آخر است.</p> <p>ماده ۱۹_ «بیمه‌شده» بیکار و افراد تحت‌تکفل وی در مدت دریافت مقرری بیمه‌بیکاری حسب مورد از خدمات درمانی تأمین اجتماعی و بیمه خدمات درمانی مربوط استفاده می‌کنند.</p> <p>ماده ۲۰_ در موارد زیر مقرری بیمه‌بیکاری قطع می‌شود:</p> <p>الف_ به جز مشمولین موضوع ماده(۱۴) این قانون «بیمه‌شده» مجدداً اشتغال به کار یابد.</p> <p>ب_ بنا بر اعلام واحدهای موضوع بند(پ) ماده(۱۳) این قانون، بیمه‌شده بدون عذر موجه از شرکت در دوره‌های کارآموزی خودداری نماید.</p> <p>پ_ «بیمه‌شده» از قبول شغل مربوط به مهارت او یا شغل مشابه پیشنهادی خودداری ورزد.</p> <p>ت_ «بیمه‌شده» مشمول استفاده از حقوق بازنشستگی، از کارافتادگی یا وظیفه باشد.</p> <p>ث_ «بیمه‌شده» به نحوی از انحاء با دریافت مزد تمام یا بخشی از ایام بلا تکلیفی به کار اعاده گردد. در اینصورت معادل مقرری دریافتی، به صندوق عودت می‌شود و ایام برخوردارگی موضوع ماده(۱۷) این قانون به تناسب حذف می‌گردد و در این صورت به تناسب سابقه‌کاری وی نیز محاسبه می‌شود.</p> <p>تبصره ۱_ در صورتی که پس از پرداخت و یا در حین پرداخت مقرری بیمه‌بیکاری، محرز گردد که بیکاری بیمه‌شده ناشی از میل و اراده او بوده و یا بیمه‌شده اشتغال مجدد خود را مکتوم داشته است، صندوق تأمین اجتماعی و صندوقهای بازنشستگی ذی‌ربط حسب مورد نسبت به استرداد مقرری پرداختی در مدت زمان غیرمجاز اقدام می‌نمایند و مقرری‌گیر ملزم به بازپرداخت می‌باشد.</p> <p>تبصره ۲_ دریافت کمک‌هزینه حین کارآموزی مانع برخوردارگی از مقرری بیمه‌بیکاری نیست.</p> <p>ماده ۲۱_ کارفرمایان موظفند فهرست مشاغل بلا تصدی خود را به مراکز خدمات اشتغال محل اعلام نمایند تا از سوی این مراکز نیروهای مورد نیاز محلهای شغلی مذکور به استثناء رده‌های شغلی کارشناسی و بالاتر با معرفی بیکاران متقاضی کار مشمول این قانون تأمین گردد.</p> <p>تبصره ۱_ دولت مکلف است هم‌ساله منابع مورد نیاز برای طرحهای اشتغال‌زایی مقرری‌گیران بیمه‌بیکاری را در بودجه سالانه کل کشور پیش‌بینی نماید و در اختیار صندوق قرار دهد.</p> <p>تبصره ۲_ بیمه‌شده‌های بیکار در اخذ پروانه‌های کسب و کار، موافقت اصولی و تأسیس واحدهای اقتصادی از دستگاههای اجرایی ذی‌ربط، با معرفی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در اولویت قرار دارند.</p> <p>تبصره ۳_ وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در اجرای این قانون مکلف به تحقق آموزش مهارت‌های مورد نیاز بازار کار و نیز بازآموزی و ارتقاء مهارت کارگران تحت پوشش بیمه‌بیکاری موضوع بند(پ) ماده(۱۳) این قانون از طریق مراکز دولتی و یا غیردولتی با استفاده از منابع صندوق و منابع پیش‌بینی شده خود می‌باشد.</p> <p>ماده ۲۲_ صندوق تأمین اجتماعی و سایر صندوقهای بازنشستگی حسب مورد مکلفند درآمدهای پیش‌بینی شده در این قانون را به همراه سایر حق بیمه‌های موضوع ماده(۲۸) قانون تأمین اجتماعی و کسور بازنشستگی وصول و به حساب صندوق واریز نمایند.</p> <p>ماده ۲۳_ هزینه‌های اداری و نیروی انسانی صندوق موضوع این فصل از محل درآمدهای ناشی از آن تأمین می‌گردد که در هر حال نباید از پنج درصد(۵٪) میزان مقرری پرداختی به بیمه‌شدگان توسط صندوق تجاوز نماید.</p> <p>ماده ۲۴_ قانون بیمه‌بیکاری مصوب ۱۳۶۹/۶/۲۶ از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون لغو می‌گردد و بیمه‌شدگانی که تاریخ وقوع بیکاری آنان قبل از تاریخ مذکور باشد نیز تحت شمول مقررات این قانون قرار می‌گیرند.</p> <p>ماده ۲۵_ آیین‌نامه اجرایی این فصل حداکثر ظرف سه‌ماه از تاریخ ابلاغ قانون توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.</p>

اصلاحیه مجلس (۱۳۹۳/۰۲/۳۰)	متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۰/۱۰)
<p>در ماده (۲) عبارت «<u>بیکار</u> مشمول بیمه بیکاری»، جایگزین عبارت «<u>بیکار موضوع فصل دوم این قانون</u>» می شود.</p>	<p>ماده ۲ - بیکار موضوع فصل دوم این قانون بیمه شده‌ای است که رابطه کاری وی با کارفرما بدون میل و اراده او قطع شده و خود، متقاضی کار است.</p>
<p>در ماده (۳) عبارت «<u>فصل سوم</u>» به عبارت «<u>فصل دوم</u>» اصلاح می شود.</p>	<p>ماده ۳ - بیکار متقاضی کار موضوع فصل سوم این قانون فرد ذکوری است که به سن بیست و پنج سالگی رسیده، و یا فرد اناثی می باشد که سرپرست خانوار، بد سرپرست یا خود سرپرست است و حرفه یا مهارتی دارد که به تأیید سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای رسیده است و در مراکز کارایی دولتی تعیین شده از سوی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی ثبت نام کرده و حداقل به مدت یکسال پیگیر اشتغال خود باشد و پرداخت حق بیمه یا سابقه اشتغال برای وی الزامی نیست.</p>
<p>بند (ت) ماده (۵) به شرح زیر اصلاح می شود: ت - یک نفر نماینده صندوق‌های بازنشستگی با معرفی معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور</p>	<p>ماده ۵ - صندوق دارای شخصیت حقوقی مستقل و وابسته به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی است و هیأت مدیره آن مرکب از پنج نفر به شرح زیر است:</p> <p>الف - دو نفر آشنا به بخش تعاون، روابط کار و تأمین اجتماعی با معرفی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی</p> <p>ب - یک نفر نماینده کانون عالی کارفرمایی</p> <p>پ - یک نفر نماینده کانونهای عالی کارگری</p> <p>ت - یک نفر نماینده <u>کارمندان و صندوقهای بازنشستگی</u> با معرفی معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور</p> <p>تبصره - نحوه اداره و اساسنامه صندوق براساس مقررات این قانون با مشورت اولین هیأت مدیره صندوق توسط وزارتخانه مذکور پیشنهاد می شود و با رعایت اصل هشتاد و پنجم (۸۵) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به تصویب هیأت وزیران و تأیید شورای نگهبان می رسد.</p>
<p>در تبصره (۳) ماده (۲۶) عبارت «<u>واجدان شرایط بیمه بیکاری</u>» جایگزین عبارت «<u>مشمولان موضوع ماده (۱۶) این قانون</u>» می شود.</p>	<p>ماده ۲۶ - مقررات این فصل شامل هر فرد بیکاری می شود که در ماده (۳) این قانون تعریف شده است.</p> <p>تبصره ۱ - مقرری کمک هزینه بیکاری برای بیکاران متقاضی کار به منظور حمایت از اقشار آسیب پذیر و بسط عدالت اجتماعی پرداخت می گردد و حقوق تلقی نمی شود.</p> <p>تبصره ۲ - افراد واجد شرایط در صورتی از حمایت این قانون برخوردار می شوند که تحت پوشش نهاد حمایتی دیگری نباشند.</p> <p>تبصره ۳ - <u>مشمولان موضوع ماده (۱۶) این قانون</u> که مدت بیمه بیکاری آنان منقضی شده است در صورت داشتن شرایط برابر مقررات این فصل مورد حمایت قرار می گیرند.</p> <p>تبصره ۴ - بیکاران متقاضی کار و خانواده و افراد تحت تکفل آنان در مدت دریافت کمک هزینه بیکاری تحت پوشش خدمات درمانی بیمه تأمین اجتماعی و در صورت دارا بودن سابقه سایر بیمه های درمانی، تحت پوشش همان بیمه درمانی قرار می گیرند. صندوق موظف است هزینه های ناشی از اجرای این تبصره را به خدمات درمانی مربوطه پرداخت نماید.</p>
<p>شماره مواد (۲۶) تا (۳۶) به مواد (۶) تا (۱۶) اصلاح می شود.</p>	<p style="text-align: right;">❀❀</p>